وەزارەتی دارایی و ئابووری

ژمارە: ٣٤٣٨ لە ٢٠٢٢/٤/١١

ڕێنمایی دارایی ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢٢

هەژمارکردنی باج بۆ گرێبەستەکانی نێوان لایەنی گرێبەستکاری عێراقی و بیانی

پاڵپشت بە حوکمەکانی ماددەی (٦١) لە یاسای باجی دەرامەت ژمارە (١١٣)ی ساڵی ١٩٨٢ی هەموارکراو بڕیاردرا بە:-

هەژمارکردنی باج بۆ گرێبەستەکانی دابینکردن کە لە نێوان لایەنی گرێبەستکاری عێراقی و بیانی ئەنجام دەدرێت ، هەروەها گرێبەستەکانی تر کە لە نێوان کەسی نیشتەجێ لەگەڵ کەسی بیانی نا نیشتەجێ ئەنجام دەدرێت ، هەروەها بەشداریکردنی لقی کۆمپانیای بیانی لە خەرجییەکانی کۆمپانیای دایک بەم شێوەیەی خوارەوە :-

ماددەی (١):

یەکەم: بازرگانی لە عێراقدا باجی دەرامەتی دەکەوێتە سەر بۆ گرێبەستەکانی دابینکردن کە لە نێوان لایەنی گرێبەستکاری عێراقی لە کەسانی ئاسایی و واتایی عێراقی (الاشخاص الطبيعية والمعنوية العراقية) لە نێویشیاندا وەزارەتەکان و لایەنە نەبە ستراوەکان بە وەزارەت لەگەڵ لایەنی بیانی لە کەسانی ئاسایی و واتایی ، کە گرێبەستەکان ئەنجام دەدەن لە ناو عێراقدا بە چاوپۆشین لە شوێنی ڕادەستکردنی کاڵاکان یان شوێنی نیشتەجێبوونیان و بە ڕەچاوکردنی ئەم خاڵانەی خوارەوە :-

أ-

١- ئەگەر دابینکەری بیانی نانیشتەجێ ، نوێنەریان کارمەند یان لق یان نووسینگەی لە عێراقدا هەبێ و گرێبەست ئەنجام بدات یان جێبەجێی بکات ، لە ڕێگەی نوێنەری لق یان نووسینگەکەی ، یان یەکێک لە کارمەندانی ، یاخود هە ر کەسێکی نیشتەجێی عێراق سەر پشک کرا بێ بۆ بەستنی گرێبەست یان جێبەجێکردنی .

٢- ئەگەر دابینکاری بیانیی نا نیشتەجێ کەسێکی نێشتەجێی عێراقی سەرپشک کرد بۆ ئیمزاکردن و جێبەجێکردنی گرێبەست لە باتی خۆی ، ئەوا ئەژمارکردنی باج بە ناوی کەسە نیشتەجێبووە عێراقییەکەوە دەبێت ، کەلە جێگەی کەسە نا نیشتەجێیەکە کاری کردووە ، لەگەڵ ئەو دەستهەقەی کە بۆ کەسە نیشتەجێکە دابین دەبێت.

ب- ئەگەر داواکارییە یاساییەکانی گرێبەست بەناوی دابینکاری بیانی بوو ، وەکو و پوختەکردنی لیستەی بار و ڕەسمی گومرگی و تێچووی کردنەوەی پشتیوانەی قەواڵەیی و ڕێکارەکانیان لە ناو عێراقدا بێت ، با لق یان نووسینگە یان بریکاریشی لە عێراقدا نەبێت .

ج- ئەگەر بەشیک یان هەموو بەهای گرێبەستەکە لە ناو عێراقدا بێت و بەهەر جۆرە دراوێک بێت .

د- ئەگەر بەهای گرێبەستەکە بەشێوەی شتگۆڕکی (مقايضة) بەدابینکاری بیانی بدرێت .

دووەم: أ- ئەو دەرامەتەی لە پێشکەشکردنی شارەزایی ، یان ئەو خزمەتەی لەگرێبەستی دابینکردن لەسەری ڕێکەوتوون ، یان لەگرێبەستێکی سەربەخۆ ئەگەر لە ناو عێراقدا لە سەری پێکهاتبن ، ئەوا باجی دەکەوێتە سەر تەنانەت ئەگەر پێدانی کرێیە کەلە دەرەوەی عێراقیش بێت ، ئەو پێشکەشکردنی خزمەت یان شارەزایکردنە لەلایەن کەسی ئاسایی یان واتاییەوە بێت .

ب- گرێبەستی دابینکردنی سەرەکی بەشێوەی جودا لەپێشکەشکردنی خزمەت و شارەزایکردن باجی دەکەوێتە سەر بەپێی حوکمەکانی بەندی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە .

ماددەی (٢):

یەکەم: هەژمارکردنی باجی گرێبەستە ئەنجامدراوەکان بەم شێوەیەی خوارەوە ڕێژەی قازانج دیاری دەکرێت :-

١- گرێبەستی بەکرێدانی سەرجەم ئامێرەکان (٣٥٪) .

٢- گرێبەستی بەکارهێنانی براند و ئارم و لۆگۆ و نازناو هێمای بازرگانی (٧٥٪) .

٣- گرێبەستی توێژینەوە و کارە ڕاوێژکارییەکان (ابحاث واستشارات) (٥٠٪) .

٤- گرێبەستی بەبازاڕکردن (تسويق) (٤٠٪) .

٥- گریبەستی سەرجەم ڕێکلامەکان (٣٠٪) .

٦- گرێبەستی سەرجەم بەڵێندەراتییەکان وخزمەتگوزارییەکان (٢٠٪) .

٧- گرێبەستی دانان (نصب) و دامەزراندن (تأسيس) وکارپێکردن (تشغيل) و چاککردنەوە (صيانة) و هەرگرێبەستێکی دیکە کە لە یەک پسپۆری زیاتر بێت (٢٥٪) .

٨- گرێبەستی وەرزشوانان و هونەرمەندان (٣٠٪) .

٩- هەرگرێبەستێك کە لەم خاڵانەی سەرەوە باس نەکرابێت بەرێوەبەرایەتی گشتی باجەکان و خانووبەرەی میری ڕێژەی قازانجی بۆ دیاری دەکات .

دووەم: سەبارەت بەساڵانی پێشوو پشت بە(خشتەی قازانجی دیاریکراوی دابینکردن و بەڵێندەرایەتی) دەبەسترێت کەلە خەملاندنی پیشەو کارەبازرگانییەکان (ضوابط) دا هەیە و ساڵانە لەلایەن وەزارەتی دارایی وئابوورییەوە دەرچووە .

سێیەم: بۆ ئەو باجدەرانەی کە گرێبەستیان لەگەڵ کەسی بیانی نانیشتەجێ هەبووە لەساڵانی ڕابردوودا ، بەڵام ئەژماری باجیان بۆ نەکراوە بەگوێرەی ماددەی(٣٢) لە یاسای باجی دەرامەت ژمارە (١١٣)ی ساڵی ١٩٨٢ی هەموارکراو مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت .

چوارەم: ئەو کۆمپانیا بیانییانەی لقیان لەهەرێمی کوردستان هەیە ، لە کۆی ئەو خەرجییانەی وەکو خەرجیی بۆ کۆمپانیای دایك لە میزانیە و ڕاپۆرتدا خستوویانەتە ڕوو لەساڵانی (٢٠١٦)ی دارایی تاکو ساڵی (٢٠٢٠)ی دارایی تا ڕێژەی (٥٠٪) لەو خەرجییە قبوڵ دەکرێت لە ژێر هەر ناو و پۆلێن (تبويب) ێکدا بێت بەڵام لە ساڵی (٢٠٢١)ی دارایی بەدواوە تاکو ڕێژەی (٧٪)ی قازانج قبوڵ کراوە دوای پشتراستکردنەوەی لەلایەن دەسەڵاتی دارایی.

ماددەی (٣):

بازرگانی لەگەڵ عێراق باجی دەرامەتی ناکەوێتە سەر بۆ گرێبەستەکانی دابینکردن کەلە نێوان لایەنی گرێبەستکاری عێراقی لە کەسانی ئاسایی وواتایی عێراقی (الاشخاص الطبيعية والمعنوية العراقية) لە نێویشیاندا وەزارەتەکان و لایەنە نەبەستراوەکان بەوەزارەت لەگەڵ لایەنی بیانی لە کەسانی ئاسایی و واتایی کە گرێبەستەکان ئەنجام دەدەن لەناو عێراقدا بەچاوپۆشین لە شوێنی ڕادەستکردنی کاڵاکان یان شوێنی نیشتەجێبوونیان ، بەڕەچاوکردنی ئەم خاڵانەی خوارەوە :-

١- ئەگەر دابینکاری بیانی لەدەرەوەی عێراق نێشتەجێ بێت وپێکهاتنی گرێبەست وداواکارییە یاساییەکانی بەناوی لایەنێکی عێراقییەوە بێت ، وەکو پوختەکردنی لیستەی بار و تێچووی کردنەوەی پشتیوانەی قەواڵەیی (اعتماد المستندی) وەڕێکارەکانیان .

٢- ئەگەر دابینکاری بیانی نانیشتەجێ لە عێراق ، لق یان نووسینگە یان بریکاری لە عێراقدا هەبێت و گرێبەستەکە لەدەرەوەی عێراق ئەنجام درابێت ، بێ ئەوەی لق یان نووسینگە یان بریکارەکەی لایەن بن لە پێکهاتن یان جێبەجێکردنی گرێبەستەکە .

٣- ئەگەر گوژمەیەک لە دەرەوەی عێراق درا بۆ کاری شارەزایکردن یان خزمەتگوزاریی پێشکەش کراو و لە دەقی گرێبەستی دابینکردنیشدا هاتبوو ، وەکو و سەرپەرشتی کردنی باریان پشکنینی کە لوپەلەکان یان کاری ڕاوێژکاری .

ماددەی (٤):

یەکەم: لەسەر لایەنی گرێبەستکار پێویستە پێشینەی کۆتایی بۆ بەڵێندەرانی لاوەکی خەرج نەکات بەبێ نووسراوی پشتگیری باجەکان هەروەها هەژماری بەڵێندەرەکان بەبێ نووسراوی ڕەزامەندیی باجەکان کۆتایی پێ نەهێنێت یان پێش خەرجکردنی پێشینەی کۆتایی ڕێژەی (١٠%) لە گوژمەکە ببڕێت و بیداتە فەرمانگەکانی باج ، جا جێبەجێکردنی گرێبەستەکە بەیەك جار بێت یان بە چەند پێشینەیەك خەرج بکرێت .

دووەم: ئەو گوژمە لێبڕدراوەی کەلە بەندی (یەکەم)ی ئەم ماددەیەدا هاتووە دەنێردرێت بۆ فەرمانگەکانی باج لەماوەیەك کەلە (٣٠) سی ڕۆژ زیاتر نەبێت لەڕێکەوتی کۆتاییهاتنی کارەکە.

ماددەی (٥):

ئەم ڕێنماییە لە دەسپێکی ساڵی دارایی (٢٠٢٢)ی دەچێتە بواری جێبەجێکردن و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە .

ئاوات جەناب نوری

وەزیری دارایی و ئابووری